

אברהם: השליח הראשון

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: בראשית יב': 1-3,6,7; בראשית יד': 8-24; עברים יא': 8-19; גלטיים ג': 6; בראשית יח': 18,19.

פסוק לשינון: "כִּמוֹ שְׂאֲבָרָהֶם הָאֱמִינִין בְּאֱלֹהִים וְנִחַשְׁבָּה לֹו צְדָקָה. וּבְכֹן דָּעוּ כִי בְנֵי הָאֱמוּנָה הֵם בְּנֵי אֲבָרָהֶם. וְהִפְתּוּב, בְּיַדְעוּ מְרַאשׁ שְׂאֱלֹהִים יְצַדִּיק אֶת הַגּוֹיִים עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, הַקְּדִים לְבָשָׂר לְאֲבָרָהֶם: "וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל הַגּוֹיִים". (גלטיים 3:6-8).

אין זה צירוף מקרים ששלוש הדתות המרכזיות בעולם – יהדות, נצרות ואיסלאם נקראות לעיתים "אמונות אברהמיות". זאת משום שכל השלוש, בדרך זו או אחרת מראות שורשים מאדם זה. אף על פי שאברהם נערץ כדמות למופת של אמונה, השבוע נבחן אותו כשליח, שנקרא על-ידי אלוהים ללכת לארץ אחרת ולתת עדות לתושביה אודות אלוהי האמת, הבורא והגואל.

אלוהים נתן לאברהם ולצאצאיו (גלטיים 3: 29) משימה בת שלוש מטרות:

1. להיות נמעניה ושומריה של האמת אודות מלכות האלוהים שאבדה במהלך ההיסטוריה שקדמה לו.
2. להיות הערוץ דרכו ייכנס הגואל להיסטוריה האנושית.
3. להיות משרתיו הנאמנים של אלוהים, אור לעמים, אור לכל מי שצריך לדעת את אלוהים.

הקריאה לאברהם

”וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אַבְרָם לֵךְ-לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמְמולֶדְתְּךָ וּמִבְּיַת אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאךָ: וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאַגְדֹּלְהָ שְׁמִי וְהָיָה בְרָכָה: וְאַבְרָכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָאֹר וּנְבָרְכֻךָ בְּכָל מְשֻׁפְחוֹת הָאָדָמָה.” (בראשית 12: 1-3).

שמו של אברם, שפירושו אב-רם, שונה לאברהם ('כי אב המון גויים' נתנו אלוהים), גדל באור כשדים, איזור שנמצא היום במדינת עיראק. אלוהים קרא לו להפריד עצמו מהחברה המוכרת והזרם הרוחני ולהגר לארץ לא מוכרת, שבה, במהלך כמאה שנים אלוהים חולל בו מהפך רוחני ועשהו לאבי האמונה. במהלכם של מאבקים אישיים ומשפחתיים הופך אברהם לאב-טיפוס שליחי למספר קבוצות אנשים ולמנהיג מכובד שהיה עד לאמונתו באלוהים.

קיראו את בראשית 12: 1-3. איזה עקרונות נוכל לאמץ למצבנו האישי? במה התנסה אברהם, שאנו יכולים להתנסות גם כן? (ראו עיברים 10-8: 11).

ראש בית האב נקרא לעזוב את עברו מאחור, ולצעוד באמונה. להאמין במה שנקרא כלא יאומן, ולעשות את שקרא לו אלוהים לעשות. וכתוצאה לנאמנותו, יתברכו כל משפחות האדמה. רבים מאיתנו נבחנים כשם שנבחן אברהם. אולי לא נשמע את קולו של אלוהים מדבר איתנו ישירות, אבל הוא קורא לנו דרך תורתו ודברו והאירועים שבהם ניתן לראות את השגחתו. ייתכן שיידרש מאיתנו לעזוב קריירה שמבטיחה כבוד ועושר, או לעזוב עמותות רווחה ולהיפרד ממשפחתנו; ייתכן ונצטרך לעלות על דרך שתיראה כהכחשה עצמית, מצוקה והקרבה. אולם אם ניקרא, כיצד נוכל לסרב?

בבראשית 12: 1 אלוהים אומר 'לך-לך', כלומר לטובתך, למענך. כיצד נבין משמעות זו, וכיצד ניישם אותה בעצמנו?

עדותו של אברהם למלכים

לוט היה קרוב משפחתו של אברהם וליווה אותו בחלק ממסעותיו. הבחירה שלו בעמק הירדן הרווי הביאה אותו במגע עם אנשיה הרשעים של סדום (בראשית 13: 1-13). הוא חולץ פעם אחת לאחר מכן על-ידי אברהם (בראשית 14: 11-16), ולאחר מכן ניצל על-ידי שני המלאכים (בראשית 19). כששמע אברהם שקרובו לוט היה בצרות, הוא החליט לעזור לו. במבצע ההצלה, פיקד אברהם על כוח של למעלה משלוש מאות איש, יושבי ביתו. מספר מלכים היו מעורבים בקרב על סדום ואברהם יצא מנצח.

קיראו את בראשית 14: 8-24. מה העידו מעשיו של אברהם על אופיו, אמונתו ועל

אלוהיו?

למלכים שכבש, גילה אברהם את כוחו של אלוהים. אפילו תוך כדי מבצע ההצלה, 'אבי האמונה', אברהם לא איבד את הקריאה האלוהית שלו להיות ברכה לכל העמים. "ירא ה' זה לא רק עשה שירות כביר למען ארצו אלא אף הוכיח את אומץ ליבו. עתה התברר כי צדקה איננה פחדנות, וכי אמונתו של אברהם הפיחה בו אומץ לשמור על הצדק ולהגן על העשוקים. גבורתו הפכה אותו בעל השפעה רבה בקרב השבטים השכנים. עם שובו מן המלחמה, יצאו לקראתו מלך סדום ופמלייתו כדי לחלוק לו כבוד. מלך סדום הפציר באברהם לקחת לעצמו את הרכוש שהציל מן הבוזזים ולהחזיר לו את השבויים בלבד. על פי מנהגי המלחמה באותם הימים, השלל היה שייך למנצחים. ואולם, אברהם לא יצא למשימה מתוך תאוות בצע, ולכן סירב לנצל את חסרי המזל, ודרש שבני בריתו יקבלו את כל החלק שהגיע להם." אבות האומה ונביאי ישראל - אלן גיי וייט עמ' 102 בתירגום העברי.

חישבו על הדרך שבה אתם מתנהלים עם אחרים. איזו עדות מוצגת להם על האמונה

שלכם?

אמונה למופת

למרות שהיה רחוק משלמות, היה אברהם איש האלוהים ופעם אחר פעם בתנ"ך ובכל כתבי הקודש, הוא משמש דוגמה לנאמנות ולמשמעות של ישועה על-ידי אמונה (בראשית 6: 15; גלטיים 3: 6).

קיראו את אל העברים 11: 18, 19. מה מלמדים הפסוקים האלה על אברהם ואמונתו שחשוב כל-כך לדעת לכל מי שבשם אלוהים חושב להיות שליח?

אלוהים רצה להשתמש באברהם, אבל הדבר הראשון שהיה צריך לקרות זה שאברהם יעזוב את עברו מאחור. הלך צריך להיות ברור לכל אחד מאיתנו, במיוחד אלה מאיתנו שעברם לא היה בהרמוניה עם רצון וחוק האלוהים- זה כולל את כולנו. (רומיים 3: 23; קהלת 7: 20).

עובדה מפתיעה היא שלמרות שאברהם עזב "הוא יצא מִבְּלִי לְדַעַת לְאֵן יֵלֵךְ." (אל העברים 8: 11). בעוד שרוב השליחים יודעים לאן הם הולכים מבחינה גיאוגרפית, במובן אחר כאשר כל אחד מאיתנו לוקח צעד ענק של אמונה ונותן ליבו לאלוהים, איננו יודעים לאן דברים יובילו בטווח הקצר למרות שבטווח הארוך יש לנו הבטחה מוחלטת. אם היינו יודעים, לא היה זה מצריך אמונה, לפיכך אי-ידיעה היא תנאי מוקדם לחיים של אמונה. דבר חשוב נוסף הוא שאברהם "חָפָה לְעִיר שְׁיֵשׁ לָהּ יְסוּדוֹת, שְׂאֲדָרֵיכָלָהּ וּמְקִימָהּ הוּא הָאֱלֹהִים." (עברים 10: 11). אברהם שימר תדמית זו במחשבותיו, הוא ידע שכל אשר יש לו להתמודד כאן, העמל והקשיים, בסופו של דבר יהיו כדאיים. הוא ידע שאינו גר בודד אלא חלק מ"זָרִים וְגוֹלִים" כרבים אחרים אל העברים 13: 11. העולם הזה, וחינו בתוכו, המופיעים כיקרים לנו (זה כל מה שיש לנו כעת...), אינם מהווים את כלל הסיפור, אפילו לא מתקרב לכלל הסיפור. נצח!... וכמובן שאחת הדוגמאות הטובות ביותר לאמונה בפועל בתנ"ך הייתה זו של אברהם שהיה מוכן להקריב את בנו לעולה על הר המוריה בציות לאלוהים.

איזה דוגמאות נוכל לתת על דרכים במ חוינו צעידה תוך אמונה? עם איזה קשיים התמודדתם? איזה שמחות חוויתם? עכשיו כשאתם יודעים, מה הייתם עושים אחרת?

אברהם הנווד

מחקר חייו של אברהם מגלה שאמונתו כללה מאבקים קשים נגד ספקות וחוסר אמון בכוחו של אלוהים. אבות אבותיו של אברהם היו עובדי עבודה זרה (אלוהים אחרים- יהושע 2: 24), ואולי רקע זה מסביר מדוע לא תמיד היה לו אמון מלא בכוחו של אלוהים. פעמיים הוא הראה פחדנות ואמר לשרה לספר רק חצי אמת (בראשית 11: 12 ; 20: 2), הוא צחק כשנאמר לו שיהיה לו בן משרה (בראשית 17: 17).

על אף המגרעות, אלוהים עדיין פעל דרך אברהם בגלל שאברהם רצה שאלוהים יפעל דרכו, ותוך כך יכל אלוהים לעצב את אופיו. אחד האמצעים שבו השתמש אלוהים בכדי להפוך את אברהם לרפורמטור (מתקן) ושליח, הייתה נדודיו הרבים. נוודות היא השכלה בפני עצמה. היא פותחת לאדם רעיונות חדשים ואפשרות לשינוי. עליות לרגל לירושלים היוו מרכיב חשוב ונדרש כחלק מפולחן העם הישראלי. השינוי שחל על עולי הרגל תוך כדי גמיאת המרחקים, לינה במקומות שונים, מזון שונה, חשיפה לאקלים שונים ואנשים אחרים, הגבירה את אמונתם תוך כדי מצבם הפגיע. פולחנם, הקרבת הקורבנות והמנחה, המחולות ושינון שירי ההלל עזרה לעם האלוהים לאשר את זהותם ומסורתם. במסעותיו ממקום הולדתו באור כשדים ועד למקום קיברו בחברון, ביקר אברהם בכחמישה עשר איזורים גיאוגרפיים שונים. מרבית פרקי הרפורמה והשליחות שחוה בחייו קשורים היו במסעות.

מה היו חלק מהלקחים הרוחניים שלמד אברהם במקומות הבאים?:

אלון מורה בשכם – בראשית 12:6

חברון – בראשית 13:18 ; 14:20

אלוני ממרא – בראשית 18:1 ; 18:20-33

הר המורייה – בראשית 14-1:22

אברהם: שליח האלוהים בביתו!

”וּאֲבִרְהֶם הָיוּ יְהִיָּה לְגוֹי גָדוֹל וְעַצוֹם וְנִבְרָכוּ-בוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: כִּי יִדְעֹתֶיךָ לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוָה אֶת-בְּנֵי וְאֶת-בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הִבִּיא יְהוָה עַל-אֲבִרְהֶם אֶת אֲשֶׁר-דָּבַר עֲלֵיו“ (בראשית 18: 18, 19).

איזה לקחים חשובים לנאמנות ועבודת האלוהים נוכל למצוא בפסוקים אלה? _____

_____

_____

”אלוהים קרא לאברהם להיות מורה דברו, הוא בחר בו להיות אב ל'גוי גדול', משום שהוא ראה שאברהם ינחה את ילדיו ואת בני ביתו בעקרונות חוקיו של אלוהים. ומה שנתן כוח להוראתו של אברהם היה ההשפעה שהייתה למפעל חייו. מספר בני-ביתו מנה יותר מאלף נפשות, רבים מהם ראשי משפחות, ומספר לא מועט של חוזרים בתשובה שריים” (אלן גי וייט p.187 Education).

פעילות בשליחות תהיה מוצלחת יותר תוך שהיא מגובה בחיי משפחה השרויים בהרמוניה ובסדר של אלוהים. כתבי הקודש והיסטוריית הקהילה מעידים על כך שרוב הקהילות המשיחיות דאז פעלו בבתים פרטיים, בבתי משפחות. אחת הסיבות שבגללן בחר אלוהים את אברהם הייתה משום שאלוהים ראה את יכולתו להנחות את ילדיו ואת יושבי ביתו בדרכיו של אלוהים. מטרתו של אלוהים במשפחה שווה למטרתו בשליחות ”עֲשֵׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט“ (משלי 3: 21).

איזה דוגמאות ממשפחתו של אברהם תוכלו למצוא שמעידות על נאמנותם לאלוהים?

(עברים 11: 11, 20).

_____

_____

_____

כמובן שניתן למצוא דוגמאות בתנ”ך של אנשים מאמינים ונאמנים שמשפחתם לא הלכה בדרכו של אלוהים. עם זאת, הנקודה הבולטת בין כל הציטטות המקראיות היום, ברורה: אמונתו של אברהם והדוגמה שנתן היו בעלות השפעה חזקה מספיק כדי שמשק ביתו ילמד לשמור את ”דְרָךְ יְהוָה“ (בראשית 19: 18).

”וְשָׁמְרוּ דְרָךְ יְהוָה“, מה אומר לכם ביטוי זה? כיצד נשמור את דרך אלוהים? _____

_____

_____

לימוד נוסף:

"אלוהים קרא לאברהם וברך אותו בשגשוג וכבוד; נאמנותו של אבי האומה שימשה אור ומופת לתושבי הארצות בהן עבר במסעותיו. אברהם לא הסתגר בדלת אמותיו. הוא שמר על קשרי ידידות אמיצים עם מלכי הארצות השכנות, שאחדים מהם חלקו לו כבוד רב; יושרו, נדיבותו, מסירותו, אומץ לבו וחסדו ייצגו את אופיו של אלוהים. אלוהי השמיים התגלה באמצעות נציגיו בארם נהריים, בכנען, במצרים ואפילו בקרב תושבי סדום." (אלן ג'י וייט – אבות האומה ונביאי ישראל עמ' 273).

שאלות לדיון:

1. במשך אלפיים שנה סיפורם של אברהם ויצחק בהר המוריה הלהיב ואיתגר את המאמינים, ובאותה עת עורר בוז ולעג בקרב אלה שראו מעשה זה כאקט אכזרי וברברי. קיראו את הסיפור שוב בפרק כב' בבראשית. איזה לקחים חשובים תוכלו להפיק מסיפור זה? מה זה בא ללמד על קורבן המשיח והמחיר הנורא של החטא? מה זה בא ללמד על אמונה ומה שכרוך בה? מדוע מטריד הסיפור כל-כך הרבה אנשים?
2. קיראו את בראשית 12:11-13; 20:2. שני מקרים בהם אברהם, איש האלוהים מראה חוסר אמונה. מה נוכל ללמוד מסיפורים אלה?
3. אחד הפסוקים המוכרים ביותר בכתבי הקודש נמצא בבראשית 15:6. מה אומר פסוק זה? באיזה הקשר נאמרו דברים אלו? באיזה הקשר מופיע טקסט זה בברית החדשה (רומיים 4:3; גלטיים 3:6; יעקב 2:23)?
4. מיהם חלק ממנהיגי הדת הגדולים שחברי משפחתם לא הלכו בדרכו של אלוהים? מה נוכל ללמוד מסיפוריהם שיעזור לנו ולכל מי שמתקשה במתן עזרה לבני משפחה כדי שיהיו נאמנים?